

75

Besluit van 13 februari 1976, houdende nieuwe voorschriften omtrent de deugdelijkheid, veiligheid en doelmatigheid van elektrotechnische produkten (Electriciteitsbesluit 1976)

Wij Juliana, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken van 16 januari 1976, no. 676/9 W.J.A., de Electriciteitsraad gehoord;

Gelet op artikel 12 van de Electriciteitswet (Stb. 1938, 523);

Gelet op de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 19 februari 1973, no. 73/23/EEG, betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften der Lid-Staten inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen (Pb.E.G. 1973, no. L 77);

De Raad van State gehoord (advies van 4 februari 1976, no. 27);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Minister van 12 februari 1976, no. 676/101 W.J.A.;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

1. In dit besluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

medisch hulpmiddel: hetgeen daaronder wordt verstaan in de Wet op de medische hulpmiddelen (Stb. 1970, 53);

elektrotechnische produkten: toestellen, bij het gebruik waarvan elektrische energie wordt gebezigd en die bestemd zijn om hetzij op zichzelf, hetzij als onderdeel van een ander toestel te worden gebruikt, alsmede voorwerpen en materialen, welke bestemd zijn om deel uit te maken van dergelijke toestellen of van elektrische installaties, een en ander voor zover de nominale spanning, waarvoor die toestellen, voorwerpen en materialen zijn vervaardigd, hoger is dan 50 V bij wisselstroom en 75 V bij gelijkstroom en niet meer bedraagt dan 1000 V bij wisselstroom en 1500 V bij gelijkstroom;

richtlijn: de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 19 februari 1973, no. 73/23/EEG, betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften van de Lid-Staten inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen (Pb. E.G. 1973, no. L 77).

2. In dit besluit worden onder elektrotechnische produkten niet verstaan:

a. toestellen, voorwerpen en materialen, welke naar hun aard bestemd zijn om te worden gebruikt:

1°. in een omgeving, waar ontploffingsgevaar bestaat;

2°. als onderdeel van een personen- of goederenlift;

- 3°. op schepen, in vliegtuigen of bij de spoorwegen;
- b. medische hulpmiddelen;
- c. elektriciteitsmeters;
- d. tweepolige contactdozen en tweepolige contactstoppen voor huishoudelijk gebruik;
- e. spanninggevers van schrikdraadinstallaties.

Artikel 2

1. Elektrotechnische produkten moeten, overeenkomstig de regels van goed vakmanschap, die in de Europese Economische Gemeenschap gelden, zodanig zijn vervaardigd, dat zij bij juiste installatie, gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud geen gevaar opleveren voor personen, huisdieren of goederen. Zij moeten daartoe ten minste voldoen aan de volgende eisen:

- a. gegevens, waarvan de kennis voor een juist en veilig gebruik van het produkt noodzakelijk is, moeten duidelijk zijn aangegeven op het produkt of, indien dat niet mogelijk is, op een daarbij gevoegde instructie;
- b. een aanduiding van de fabrikant of degene, die het produkt, al dan niet in Nederland, in de handel brengt, moet duidelijk zijn aangebracht op het produkt of, indien dat niet mogelijk is, op de verpakking daarvan;
- c. het produkt en zijn onderdelen moeten zodanig zijn vervaardigd, dat zij veilig en behoorlijk kunnen worden aangesloten;
- d. bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud moeten gevaar voor letsel of schade ten gevolge van aanraking van onderdelen, die bestemd zijn om onder spanning te staan of stroom te geleiden, alsmede de mogelijkheid van het onder spanning raken of stroom geleiden van niet daartoe bestemde onderdelen zijn uitgesloten;
- e. bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud mogen geen temperaturen, lichtbogen of stralingen optreden, die gevaar zouden veroorzaken;
- f. bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud moet afdoende bescherming bestaan tegen gevaren van niet-elektrische aard, welke volgens de ervaring van die produkten kunnen uitgaan;
- g. de isolatie moet berekend zijn op de bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud te verwachten elektrische spanningen en belastingen en mechanische krachten;
- h. bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud moeten zij voldoende bestand zijn tegen te verwachten uitwendige mechanische krachten;
- i. bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud moeten zij voldoende bestand zijn tegen te verwachten uitwendige niet-mechanische invloeden;
- j. bij gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud moet gevaar ten gevolge van voorzienbare overbelasting zijn uitgesloten.

2. Een elektrotechnisch produkt wordt zonder meer geacht te voldoen aan het in het eerste lid bepaalde, indien:

- a. het voldoet aan de veiligheidseisen van de door Onze Minister aangewezen normen als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn;
- b. het, voor zover geen normen als onder a bedoeld zijn aangewezen, voldoet aan de veiligheidsvoorschriften van de Internationale Commissie voor de keuring van elektrisch materiaal of van de Internationale Elektrotechnische Commissie, welke overeenkomstig artikel 6 van de richtlijn in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen zijn bekendgemaakt;
- c. het, voor zover geen normen als onder a bedoeld zijn aangewezen en geen veiligheidsvoorschriften als onder b bedoeld zijn bekendgemaakt, voldoet aan de veiligheidseisen van de normen, welke door Onze Minister zijn aangewezen.

3. Het eerste lid geldt niet voor elektrotechnische produkten, waarvan aannemelijk wordt gemaakt, dat zij voor uitvoer naar andere landen dan de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap bestemd zijn, en die zich niet bevinden op voor het publiek toegankelijke plaatsen, waar een handelsbedrijf wordt uitgeoefend.

Algemeen

In de nota van toelichting behorende bij het Koninklijk besluit van 2 oktober 1968 (Stb. 492) tot wijziging van het Elektricitetsbesluit (Stb. 1968, 493) werd reeds vermeld, dat in EEG-verband onderhandelingen werden gevoerd om te komen tot een harmonisatie van de nationale voorschriften voor elektrotechnische produkten en daardoor tot een opheffing van de handelsbelemmeringen voor die produkten. Bedoelde onderhandelingen hebben uiteindelijk geleid tot de totstandkoming van de richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 19 februari 1973, no. 73/23/EEG, betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke voorschriften der Lid-Statens inzake elektrisch materiaal bestemd voor gebruik binnen bepaalde spanningsgrenzen (Pb. E.G. 1973, no. L 77). Ingevolge artikel 13, eerste lid, van deze richtlijn zouden de Lid-Statens met uitzondering van Denemarken binnen achttien maanden na de publikatie ervan de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke maatregelen ter uitvoering getroffen dienen te hebben. Aan deze verplichting heeft geen der betrokken Lid-Statens kunnen voldoen. Dit is te wijten aan de omstandigheid, dat ten aanzien van een aantal bepalingen van de richtlijn nog een zodanige onzekerheid voor wat betreft de juiste interpretatie bleek te bestaan, dat nader overleg daaromtrent tussen deskundigen van de Lid-Statens en van de Europese Commissie dringend gewenst bleek. Dit overleg heeft inmiddels op een aantal punten tot verduidelijking over de strekking van de richtlijn geleid.

Hoewel bij de hiervoor vermelde wijziging van het Elektricitetsbesluit rekening is gehouden met de overeenstemming over de harmonisatie van nationale voorschriften, voor zover deze destijds was bereikt, zullen toch de Nederlandse voorschriften omtrent de deugdelijkheid, veiligheid en doelmatigheid van elektrotechnische produkten verder dienen te worden aangepast om aan het bepaalde in de richtlijn te kunnen voldoen. Deze aanpassing brengt zodanige afwijkingen van de tekst van het Elektricitetsbesluit met zich mee, dat naar de mening van de ondergetekende de vaststelling van een nieuw besluit wenselijk is. Dit besluit ware ter onderscheiding van zijn voorganger aan te duiden als «Elektricitetsbesluit 1976». Daarbij valt op te merken, dat het onderhavige ontwerp niet voorziet in de intrekking van het Elektricitetsbesluit. Zoals hierna nog zal worden uiteengezet is het gewenst voor een aantal produkten voorlopig het thans geldende regiem te handhaven.

Artikel 2 van de richtlijn houdt als algemene eis in, dat elektrotechnische produkten bij juiste installatie, gebruik overeenkomstig hun bestemming en voldoende onderhoud geen gevaar mogen opleveren voor personen, huisdieren of goederen. Een meer concrete uitwerking van deze op zichzelf nog vage norm wordt gegeven in bijlage I bij de richtlijn. De daar opgesomde eisen stemmen vrijwel volledig overeen met de in artikel 2, eerste lid, van het Elektricitetsbesluit opgenomen primaire eisen, die bepalend zijn voor de ingevolge dit besluit verlangde veiligheid van elektrotechnische produkten. Hieruit kan worden afgeleid, dat de uitvoering van de richtlijn geen wezenlijke verandering behoeft te brengen in het hier te lande bestaande veiligheidsregiem voor deze produkten. Door de wijze, waarop in artikel 2, eerste lid, van het ontwerp aan het in de richtlijn bepaalde uitvoering is gegeven, zal naar de mening van de ondergetekende een dergelijke verandering zich ook in de praktijk niet voordoen. Het voldoen aan de eisen, overeenkomende met de huidige primaire eisen, is ingevolge die bepaling een noodzakelijke voorwaarde voor het voldoen aan de hiervoor reeds vermelde algemene eis.

Het belangrijkste verschil tussen het ontwerp en het thans geldende besluit is, dat onder de voorgestelde regeling niet meer de mogelijkheid zal bestaan voor bepaalde soorten elektrotechnische produkten keuring voor te schrijven. Dit is een gevolg van het bepaalde in artikel 3 van de richtlijn. Daar is vastgelegd, dat niet om veiligheidsredenen het vrije verkeer binnen de Ge-

4. Alvorens een beschikking krachtens het tweede lid vast te stellen hoort Onze Minister de Elektriciteitsraad alsmede een door Onze Minister in te stellen college van technische deskundigen.

5. Beschikkingen krachtens het tweede lid worden in de Nederlandse Staatscourant bekendgemaakt. Onze Minister kan bijlagen van een dergelijke beschikking op andere wijze bekendmaken.

Artikel 3

Het is verboden in de uitoefening van een bedrijf elektrotechnische producten ter aflevering voorhanden te hebben of af te leveren ingeval zij niet voldoen aan het in artikel 2, eerste lid, bepaalde.

Artikel 4

Handelen in strijd met het in artikel 3 vervatte verbod wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste duizend gulden.

Artikel 5

1. Onze Minister van Economische Zaken wijst de instellingen aan:
 - a. die bevoegd zijn deel te nemen aan de vaststelling van normen als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn;
 - b. die bevoegd zijn rapporten op te stellen en adviezen uit te brengen als bedoeld in artikel 8, tweede lid, onderscheidenlijk artikel 9, derde lid, van de richtlijn;
 - c. die bevoegd zijn keurmerken en certificaten van overeenstemming vast te stellen als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van de richtlijn.
2. Beschikkingen krachtens het eerste lid worden in de Nederlandse Staatscourant bekendgemaakt.

Artikel 6

- Het Elektriciteitsbesluit (Stb. 1968, 493) geldt uitsluitend ten aanzien van:
- a. toestellen, voorwerpen en materialen, welke naar hun aard bestemd zijn om te worden gebruikt in een omgeving, waar ontploffingsgevaar bestaat;
 - b. medische hulpmiddelen;
 - c. tweepolige contactdozen en tweepolige contactstoppen voor huishoudelijk gebruik.

Artikel 7

Dit besluit kan worden aangehaald als: Elektriciteitsbesluit 1976.

Artikel 8

Dit besluit treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Soestdijk, 13 februari 1976

Juliana

De Minister van Economische Zaken,
R. F. M. Lubbers

Uitgegeven de zesentwintigste februari 1976

De Minister van Justitie,
Van Agt

meenschap mag worden belemmerd van elektrotechnische produkten, die op de in de artikelen 5, 6, 7 of 8 van de richtlijn bepaalde wijze voldoen aan de algemene eis van artikel 2 van de richtlijn. Geen van deze artikelen 5, 6, 7 of 8 biedt een basis voor een verplichte keuring.

De richtlijn kent een systeem van verwijzing naar normen om belanghebbenden – fabrikanten en handelaren – de mogelijkheid te bieden zich er bij voorbaat zeker van te stellen, dat hun produkten aan de gestelde algemene eis voldoen. Dit is uitgewerkt in artikel 2, tweede lid, van het ontwerp-besluit. Een dergelijk systeem is voor Nederland niet nieuw: artikel 2, tweede lid, van het Elektriciteitsbesluit kent het ook reeds. Wel is de toepasbaarheid ervan nog enigszins vergroot, doordat zoals vermeld volgens het ontwerp de mogelijkheid van verplichte keuring vooraf zal komen te ontbreken. Overigens zij er op deze plaats nog op gewezen, dat vorenbedoeld systeem niet meebrengt, dat er een verplichting is tot het in acht nemen van eenmaal aangewezen normen. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van de richtlijn sluit het ontwerp niet uit, dat een produkt, hoewel niet in overeenstemming met de daarvoor aangewezen norm vervaardigd, voldoet aan de algemene eis van artikel 2, eerste lid. Dit kan vooral van belang zijn ten aanzien van produkten, waarin nieuwe technische vondsten zijn verwerkt, die nog niet tot aanpassing van de desbetreffende normen hebben geleid. Artikel 5, eerste lid, onder b, van het ontwerp voorziet in de aanwijzing, voor wat Nederland betreft, van instellingen, die bevoegd zijn in dergelijke gevallen een rapport op te stellen ter zake van de vraag of aan die algemene eis voldaan wordt.

ARTIKELEN

Artikel 1

In de in het eerste lid opgenomen definitie van «elektrotechnische produkten» is in vergelijking met artikel 1 van het Elektriciteitsbesluit geen wijziging gebracht. Wel worden nu in het tweede lid een aantal uitzonderingen gemaakt. Deze zijn overgenomen uit bijlage II bij de richtlijn, met dien verstande dat de in die bijlage tevens vermelde radio-elektrische storingen niet zijn genoemd. Dit zijn verschijnselen, die kunnen optreden bij het gebruik van elektrotechnische produkten, en vallen daarom niet onder de in het eerste lid gegeven definitie.

Voor wat betreft toestellen, voorwerpen en materialen, welke naar hun aard bestemd zijn om te worden gebruikt in een omgeving, waar ontplofingsgevaar bestaat, medische hulpmiddelen en tweepolige contactdozen en tweepolige contactstoppen voor huishoudelijk gebruik kan erop worden gewezen, dat daarvoor bijzondere richtlijnen in voorbereiding zijn. De ondergetekende meent, dat het gewenst is tot de tijdstippen, waarop maatregelen ter uitvoering van die richtlijnen in werking treden, ten aanzien van genoemde produkten de thans geldende regelen van kracht te laten blijven. Artikel 6 van het ontwerp voorziet daarin.

Ten aanzien van de overige in het tweede lid genoemde produkten geldt, dat het niet nodig is deze onder de ontworpen regeling te laten vallen, omdat anderszins reeds voldoende waarborgen voor hun veiligheid bestaan.

In het ontwerp is gekozen voor de aanduiding «contactdozen en contactstoppen» in plaats van «stopcontacten» zoals die thans nog wordt gebezigd in de Beschikking eisen en keuring stopcontacten 1970 (Stcrt. 32), omdat aldus beter wordt aangesloten bij het spraakgebruik in technische kring. Een materiële wijziging wordt hiermee niet beoogd.

Artikel 2, eerste lid

Uit de tekst van deze bepaling vloeit voort, dat het voldoen aan de onder a tot en met j genoemde eisen niet betekent, dat daarmee ook zonder meer voldaan is aan de algemene eis die hier gesteld wordt. Wel worden met deze

eisen de belangrijkste elementen aangegeven, waarop de veiligheid van elektrotechnische produkten gebaseerd dient te zijn. De wijze, waarop zij – ook in hun onderlinge samenhang – bij de vervaardiging van een produkt zijn opgevolgd, is echter uiteindelijk beslissend voor de vraag of dit produkt als voldoende veilig kan worden aangemerkt. Bij welk veiligheidsniveau dit het geval is, zal voor verreweg de meeste produkten afgeleid kunnen worden uit de inhoud van de geharmoniseerde normen, bedoeld in artikel 5 van de richtlijn. Zoals uit het tweede lid van dat artikel volgt, moeten deze normen nadat zij zijn vastgesteld, steeds worden aangepast aan de technologische vooruitgang en de ontwikkeling van de regels van goed vakmanschap op het gebied van de veiligheid. In feite zullen daardoor de geharmoniseerde normen steeds aangeven welke veiligheid van elektrotechnische produkten wordt verlangd.

Tweede lid. Deze bepaling geeft, zoals in het algemene deel van deze nota reeds is opgemerkt, aan langs welke weg fabrikanten en handelaren zich bij voorbaat zeker kunnen stellen of hun produkten aan het bepaalde in het eerste lid van het onderhavige artikel voldoen. Het is de bedoeling, dat voor alle enigszins gangbare elektrotechnische produkten geharmoniseerde normen als bedoeld in artikel 5 van de richtlijn tot stand zullen komen. In onderdeel a wordt het voldoen aan de veiligheidseisen van deze normen dan ook genoemd als de weg, waarlangs bedoelde zekerheid in het algemeen verkregen kan worden.

Zolang het harmonisatieprogramma nog niet is voltooid zullen ingevolge onderdeel b veiligheidsvoorschriften van de Internationale Commissie voor de keuring van elektrisch materiaal en van de Internationale Elektrotechnische Commissie in plaats van de geharmoniseerde normen een rol kunnen spelen.

Tenslotte dient voor het geval, dat ook dergelijke veiligheidsvoorschriften niet zijn bekendgemaakt, de mogelijkheid te bestaan dat op nationaal niveau normen worden aangewezen. Met name ten aanzien van nieuwe produkten kan dit van belang zijn. Het kan daarbij gaan om normen, die in Nederland zijn opgesteld, maar ook zoals voorzien in artikel 7 van de richtlijn om normen toegepast in een der andere Lid-Statens.

Vierde lid. De redactie van dit lid is zodanig gekozen, dat het te horen college van technische deskundigen niet meer, zoals bij het Elektriciteitsbesluit, in zijn geheel uit het bedrijfsleven voortgekomen behoeft te zijn. Dit opent de mogelijkheid om bijvoorbeeld ook deskundigen uit de kring der consumentenorganisaties daarin op te nemen.

Artikel 5

Het ligt in het voornemen van de ondergetekende het Nederlands Elektrotechnisch Comité (NEC) op grond van onderdeel a van het eerste lid van dit artikel aan te wijzen als instelling, die voor Nederland deelneemt aan de vaststelling van geharmoniseerde normen. Voor wat betreft de onderdelen b en c wordt aanwijzing van de N.V. tot Keuring van Elektrotechnische Materialen (KEMA) overwogen. Met de KEMA zal in dat verband een regeling moeten worden getroffen, die ertoe strekt te formaliseren, dat het voor Nederland vast te stellen keurmerk alleen zal worden verleend en certificaten van overeenstemming alleen zullen worden afgegeven voor produkten, die aan de regels van het Elektriciteitsbesluit 1976 voldoen.

Met betrekking tot de keurmerken en certificaten van overeenstemming zij er overigens op gewezen, dat deze in het systeem van de richtlijn niet de functie hebben zekerheid te verschaffen, dat een produkt aan de regels van goed vakmanschap voldoet. Zij zijn niettemin van belang, omdat bij de controle op de naleving van het besluit aan de aanwezigheid van een keurmerk of een certificaat van overeenstemming, evenals aan die van een door de fabrikant afgegeven verklaring van overeenstemming het vermoeden kan worden ontleend, dat zulks het geval is.

De Minister van Economische Zaken,
R. F. M. Lubbers